

СЕМЕНКО С.В.,

*кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри журналістики
Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка
м. Полтава, Україна*

**СПЕЦИФІКА ВИСВІТЛЕННЯ ТЕМИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЛЯ
В РЕГІОНАЛЬНИХ ВИДАННЯХ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ
(НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВСЬКИХ ОНЛАЙН-ВИДАНЬ)**

Важливою місією регіональних ЗМІ є просвітницька діяльність щодо неприпустимості нерівності, дискримінації, насильства за ознакою статі, гендерної стереотипізації, сексизму, позаяк їх вияви нерідко замовчуються в українському суспільстві.

Сьогодні локальні медіа виконують роль платформи для суспільного діалогу про ключові механізми впровадження гендерної політики в регіонах, тому журналістам і журналісткам необхідно у своїх публікаціях створювати гендерно чутливий контент, дотримуючись правових норм у площині гендерної політики держави та професійних стандартів журналістської діяльності.

У багатьох матеріалах журналістами/журналістками чи залученими експертами/ й експертками в полтавських онлайн-виданнях «Зміст» та «Полтавська хвиля» в доступній для аудиторії формі пояснюються види насильства, його причини та наслідки, розвінчуються найбільш поширені стереотипи про суспільну роль жінки й чоловіка, наголошується на видах допомоги постраждалим, й водночас зацентовано увагу на термінах покарання і притягнення до відповідальності кривдників.

Позитивно, що на сторінках провідних полтавських інтернет-видань висвітлення теми домашнього насильства має системний, а не принагідний характер, скажімо, коли матеріали аналізованої тематики з'являються в період проведення щорічної Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» (з 25 листопада до 10 грудня) чи 25 листопада у Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок.

Серед аналізованого масиву публікацій, що стосуються теми домашнього насилля в аналізованих інтернет-виданнях не має жодної, в якій би надмірний драматизм і надлишкові деталі призвели б постраждалих до ретравматизації. Полтавські медійники і медійниці чітко дотримуються збереженні анонімності потерпілих від домашнього насилля, навіть у супереч дозволам героїв чи героїнь публікацій, які не заперечують проти розкриття своєї особи, керуючись емоційним запалом поквитатися з кривдником чи кривдницею, а не раціональною оцінкою можливих наслідків своїх «одкровень».

Спільним для всіх матеріалів на тему домашнього насильства є й інформаційний блок, в якому вказано адреси й телефони організацій і служб, куди може звернутися кожний/кожна, опинившись у ситуації насильства.

Аналіз гендерно маркованого контенту «Змісту» potwierджує загальноукраїнську тенденцію: найбільш висвітлюваною є тема а домашнього насилля. Так, у виданні цій темі були присвячені такі публікації: «За домашнє насилля у Полтаві судитимуть 50 людей», «Постраждалим від домашнього насилля пропонуватимуть тимчасовий прихисток у готелях Полтави», «Через домашнє насильство над дружиною чоловік отримав покарання», «З початку року на Полтавщині склали понад дві тисячі адмінпротоколів», «В Україні запрацював анонімний онлайн-

щоденник – у ньому можна розповісти про домашнє суспільство», «Б'є – це не любить, б'є – це кримінальна відповідальність», «Не кричіть на тещу, або що треба знати про домашнє насильство», «Домашнє насильство – не приватна справа. Куди звертатися у Полтаві». Так, в останній із названих публікацій редакція «Змісту» стверджує: «Домашнє насильство – чомусь не тема для зустрічей з родиною, друзями чи колегами. Бути постраждалою чи постраждалим, парадокс, але – соромно, хоча соромитися має той, хто це вчиняє. Постраждалим необхідна підтримка та власне розуміння того, що вони не одні, що їм є куди звернутися по допомогу. Але водночас необхідно проводити тривалі інформаційні кампанії та вести таку державну політику, яка має на меті саме запобігання та запобігання домашнього насильства» [1].

Позитивно, що кожна публікація видання про домашнє насильство містить корисну інформацію про притулки для постраждалих від домашнього насилля, номери телефонів за якими можна звернутися за допомогою.

У низці публікацій кореспондентки «Полтавської Хвилі» Ярослави Фоніної «Вона до нас приїхала з животом, дітьми і в жахливому стані. Частина її руки не працювала, два пальці відрубані»: де полтавки шукають порятунку», «Побиття, образи, секс і гроші – розповідаємо про домашнє насильство», «Кожна п'ята дитина в Україні є жертвою сексуального насильства», ««Б'є – значить НЕ любить»: полтавці звернулися до жертв домашнього насильства», «Створили додаток для жертв сімейного насильства» у доступній формі розкривається небезпека, яку несе в собі домашнє насильство, доноситься ключовий меседж: жодна форма насильства немає права на виправдання: «Багато людей вважають, що насильство – це не проблема, це можна обговорювати всередині родини і тільки разом з тим, хто це вчиняє. Але це не так. про насильство в родині треба говорити і назагал, оскільки чим більше ви мовчатимете, тим більше потерпатимете» [2].

Журналіст «Полтавської хвилі» Анатолій Кривошапко у серії публікацій розкриває тему створення служб протидії домашньому насильству у громадах Полтавщини за рахунок субвенцій з державного бюджету.

Висвітлюють журналісти й журналістки «Полтавської хвилі» ініціативи, пов'язані з протидією домашньому насильству «У Полтаві відкрили виставку знарядь насильства», «На Лубенщині відкриють притулок для постраждалих від насильства», «Постраждали від сімейного насильства полтавки можуть безоплатно отримати прихисток у готелях міста».

Варто зазначити, що і у «Змісті», і в «Полтавській Хвилі» всі оригінальні фото, які органічно доповнюють текстовий матеріал, зроблені з дотриманням вимог незавдання шкоди героїням/ героям публікацій про домашнє насилля.

Можемо з упевненістю констатувати, що провідні полтавські інтернет-видання «Полтавська Хвиля» і «Зміст» не лише інформують жителів Полтави й Полтавщини про негативне суспільне явищем, яким є домашнє насильство, а й формують громадську думку й ведуть активну боротьбу проти вкорінених у суспільстві стереотипами, пов'язаних із проявами домашнього насилля.

Список використаних джерел

1. Сайт онлайн-видання «Зміст». URL: <https://zmist.pl.ua/>
2. Сайт онлайн-видання «Полтавська хвиля». URL: <https://poltavawave.com.ua/>